

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူၢ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပှၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယါခိၣ်ဒုသဝီပှၤ

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်

လၢဖျါတြူၤအါရံၤ ၁၁၁, ၂၀၂၃ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြူၤနီၣ်ဂံၢ်-22+303+395+369-D1

ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ် တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်- တၢ်ဒုးတၢ်ယၤဒီးတၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျိး, ကဘီယုၤခးလီၤတၢ်ဒီး(SAC)ခးနီၣ်ကရူၢ်ဖးဒိၣ်, လၢယုၤလံာ်တုၤလၢလဲးပထံဘၣ် ၂၀၂၂နံၣ်

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်တဘျီအံၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲလၢယုၤလံာ်ဒီးလၢလဲးပထံဘၣ်၂၀၂၂နံၣ် အဘၣ်စၢၤ လၢလၢာ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ SAC ဒိၣ်ချ့သးရၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၉) ဒီးဒိၣ်သးရၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၀) ဒီး နီၣ်ဂံၢ် (၄၈) အသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢ ဖိယုၤခိၣ် (ဖိဆဲခိၣ်) သးကလၢၤ, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ် ဟဲက့ၤအိၣ်ကဒါက့ၤလၢအလီၢ် လၢလၢာ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ် စးထီၣ်လၢ လၢလဲးပထံဘၣ်ထီၣ်သီလံာ်လံာ်, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒီး **ကညီဒီကလုာ်ဂၤသးကရၢ (KNDO)** ဒီး **ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျိးသးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA)** သ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤအါန့ၢ်ဒီး ၁၅ဘျီန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢ SAC ဒိၣ်ချ့သးတြီၤ (ခမတ) သးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်တၢ်ဒုးသံအါအယိ အဝဲသ့ၣ်မၤအါထီၣ်စ့ၢ်ကီၢ်အသးနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢလၢယုၤလံာ်တုၤလၢလဲးပထံဘၣ်အဆၢကတီၢ် SAC သးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ခးနီၣ်ကရူၢ်ဖးဒိၣ် ဒီးခးလီၤစ့ၢ်ကီၢ်ကဘီယုၤအါဘျီ ဖဲလီၢ်ကဝီပုၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ, တၢ်ခးနီၣ်ကရူၢ်ဖးဒိၣ် ဒီးကဘီယုၤခးလီၤတၢ်အယိ သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢသဝီအါဖျါ လၢလၢာ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ပျံၤတၢ်ဖုးတၢ် ဒီးဃုာ်ထီၣ်ကွံာ်ဝဲဆူအသဝီန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိပိာ်မုၢ် လၢအအိၣ်လၢ က့ၢ်စးယုးကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်တဂၤဘၣ်ဒိဝဲ ဒီဖျါလၢ SAC ခးနီၣ်ကရူၢ်ဖးဒိၣ် ဖဲလၢအီကူး ၇၁, ၂၀၂၂နံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.¹

တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ ဒီးတၢ်ဃုာ်မ့ၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်

ဖဲလၢလဲးပထံဘၣ် ၆၁, ၂၀၂၂နံၣ်အနံၤ ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကီၢ်ကးကရၢ (SAC) လၢအအိၣ်လၢ ဒိၣ်ချ့သးရၣ်နီၣ်ဂံၢ် (ခမရ-၅၉၉) ဒီးဒိၣ်သးရၣ်နီၣ်ဂံၢ် (ခလရ-၅၉၀) ဒီးနီၣ်ဂံၢ် (ခလရ-၄၈) သးသ့ၣ်တဖၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်ဝဲလၢ ဖိယုၤခိၣ် (လီၢ်ကဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကိးစ့ၢ်ကီၢ်ဝဲလၢ ဖိဆဲခိၣ်) သးကလၢၤ, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ် ဒီးက့ၤအိၣ်ကဒါက့ၤဝဲဆူအတၢ်လီၢ်လၢ ဃဲဒါကရူၢ် ဒီးကွံာ်လၢကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢလဲးပထံဘၣ် ၇၁, ၂၀၂၂နံၣ်အနံၤ သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ သဲခဲ

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤဖဲ လၢအီကူးဒီးလၢလဲးပထံဘၣ် ၂၀၂၂နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆုၤဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢလီၢ်ကဝီပုၤမၤသကိးတၢ်တဂၤ ဖဲချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီပုၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ်တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤလၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲပုးအါထီၣ်အီၤဖဲ ပနီၣ်ကဝီပုၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

သဝီ, ယဲၣ်ဒၢကရၢသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲအဟဲက့ၤလၢအကျိးအဆၢကတီၢ် ထံၣ်ဝဲ SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထံၣ် SAC သုးဝံၤအလီၢ်ခံ ဟဲက့ၤလၢအသဝီဒီးဒုးသ့ၣ်ညါသဝီဖိအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်, သဝီခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီး **ကညီၣ်ဒီကလုာ်ဂၤသးကရၢ** (KNDO) သုးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ KNDO ဘၣ်ယး SAC သုးအိၣ်လၢလီၢ်ကဝီၤပူၤတဘျီယီၤ အဝဲသ့ၣ်လဲၤယု သမံသမိးသဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်အိၣ်သး လၢသဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ ထူထၣ်ဒီးသဲခံသဝီ, ယဲၣ်ဒၢကရၢ, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ် သ့ၣ် တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သန့က့ တချုးလၢအဝဲသ့ၣ်ယုသမံသမိးသဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်အိၣ်သး လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဒီးဘၣ် န့ၣ် သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ သဲခံဒီးထူထၣ်သဝီ သ့ၣ်တဖၣ်ယုထီၣ်ကွံာ်တုၤလံၤလၢအသဝီ ဖဲတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်လၢ SAC အိၣ်လၢလီၢ်ကဝီၤပူၤဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

ဝံၤအလီၢ်ခံ ဖဲတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အဆၢကတီၢ် SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်တဟူးဂဲၤဝဲလၢမုၢ်သဲးကျဲမုၢ်, ယဲ ကၤခိၣ်ကရၢ, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဒ်အဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲၤဝဲလၢအပူၤကွံာ်(တချုးလၢသုးဟံးဆူၣ်တၢ်ဖိတၢ်ကမီၤ)ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်အဝဲ သ့ၣ်ဟူးဂဲၤအါထီၣ်လၢ တၢ်လီၢ်လၢအအိၣ်စီၤစုၤဒီးကျဲမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢသုးသီသ့ၣ်တဖၣ်ဟူးဂဲၤလၢလီၢ်ကဝီၤ ပူၤအယီၤ အဝီဖိတနီၤလၢအအိၣ်လၢ ယဲၣ်ဒၢကရၢ ဒီးကွံာ်လၢကရၢသ့ၣ်တဖၣ် ယုထီၣ်ကွံာ်ဆူအသဝီန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢစဲးပထုဘၣ် ၈သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်အနံၤ သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ မုၢ်ခံ, ဒိၣ်ဒီခံ, ယဲၣ်ဒၢ, ဒုၣ်ဘီခံ, ဒီးယီထီခံသဝီ, ယဲၣ်ဒၢကရၢ, ဒီးပိၢ်ယီၤဒၢသဝီ, ကွံာ်လၢ ကရၢ, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ယုထီၣ်ကွံာ်လၢအသဝီ ဒီဖျါလၢ SAC သုးလၢအဟဲက့ၤလၢ ဖိယုခိၣ်သုးကလၢ, မုၢ်တြီၢ် ကီၢ်ရဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တဟဲက့ၤလၢမုၢ်သဲးကျဲမုၢ်ဘၣ်အမံၤညါ ဟဲက့ၤဝဲလၢပုၤကျါကျဲဒီးဒီဘၣ်ဝဲသဝီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယီၤန့ၣ် လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ် ကူၣ်သ့ဆဲးလၢကွံာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢ ယဲၣ်ဒၢကရၢန့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဆိကတီၢ်ကွံာ်အီၤ ဒီးသဝီဖိလၢအ အိၣ်လၢယဲၣ်ဒၢကရၢ ဒီးကွံာ်လၢကရၢသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွံာ်ဆၢမံၤဒီးဝံၤစိာ်တီဆုၤဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ လၢစဲးပထုဘၣ် ၇သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်လံၤလံၤ SAC ဒိၣ်ချုးသုးရဲၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၀), ဒိၣ်သုးရဲၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၀) ဒီး (၄၈) သုး သ့ၣ်တဖၣ်မၤဝဲဒုးယၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ ယဲၣ်ဒၢကရၢ, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲ လၢစဲးပထုဘၣ် ၇သီန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် ဆီလီၤအသးဖဲ လၢဝါခိၣ်, ယဲၣ်ဒၢကရၢ, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဒီးအိၣ်ဝဲဖဲန့ၣ်တုၤလၢ လၢစဲးပထုဘၣ် ၁၆သီန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢစဲးပ ထုဘၣ် ၉သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်အနံၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢ မုၢ်ခံသဝီ, ယဲၣ်ဒၢကရၢသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤကွံာ်ထံသမံသမိးဒုသ ဝီတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်အိၣ်သး လၢတၢ်လီၢ်လၢအဘူးဒီးအသဝီသ့ၣ်တဖၣ်အဆၢကတီၢ် SAC (ဒိၣ်ချုးသုးရဲၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၀), ဒိၣ် သုးရဲၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၀) ဒီး (၄၈)) သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ခးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သဝီဖိတဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးနီတဂၤဘၣ်. ဖဲလၢစဲးပ ထုဘၣ် ၁၀သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်အနံၤ SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ခးသံဝဲ မုၢ်ခံသဝီသးပုၤ လၢအမုၢ် စီၤက---အပနၢ်တဒုဖဲ မုၢ်ခံသဝီချါ န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢစဲးပထုဘၣ် ၁၁သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်အနံၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ SAC ဒီး KNDO လီၢ်ခၢၣ်သး သုးရဲၣ်(၃)အဘၢၣ်စၢၤ လၢအဘူးဒီး မုၢ်ခံသဝီ, ယဲၣ်ဒၢကရၢ, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤကၣ်က့ၤတၢ်ဝဲအံၤအဂီၢ် SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ခး လီၤမိထးချံသ့ၣ်တဖၣ်လၢ KNDO လီၢ်ခၢၣ်သး ဒီးမုၢ်ခံသဝီ လၢအအိၣ်လၢ ချါလွံာ်ထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢစဲးပထုဘၣ် ၁၃သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်အနံၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢ ဟံၣ်ဝါဒၢသဝီ, ယဲၣ်ဒၢကရၢ, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဒီးသဝီ ဖိလၢအအိၣ်လၢ လီၢ်မုၢ်ပၤသဝီ, လီၢ်မုၢ်ပၤကရၢသ့ၣ်တဖၣ် ယုထီၣ်ကွံာ်လၢအသဝီ ဒီဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဟူတၢ်ကစီၣ်လၢ SAC (ဒိၣ်ချုးသုးရဲၣ် နီၣ်ဂံၢ်(၅၉၀), ဒိၣ်သုးရဲၣ် နီၣ်ဂံၢ်(၅၉၀) ဒီး(၄၈)သုးသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကလဲၤန့ၣ်လီၤ.

ဆူအဝဲသ့ၣ်သဝီန့ၣ်လီၤ. ဖဲလါစဲးပထုဘၢၣ် ၁၄သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်အနံၤ သဝီဖိလါအအိၣ်လၢ ဃိလူၢ်သဝီ, ဃဲဒါကရူၢ်, လၢဒိၣ် ကီၢ်ဆၢစ့ၢ်ကီး ဃုၢ်ထီၣ်ကွံာ်လၢအသဝီ ခီဖျါလၢ SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်ကလဲၤဆူအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အသဝီလၢအအိၣ်လၢ လၢဒိၣ် ဝါခိၣ်, ဃဲဒါကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဃုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဒီး ဒီးလဲၤဃုၢ်အိၣ်ကဒုလၢသဝီဘူး လၢအအိၣ်လၢ လီၢ် မ့ၢ်ပၤကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ဟံ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးဒီတကတီၢ်ညါအပူၤ စးထီၣ်လၢ SAC သုး(ခိၣ်ချုးသုးရၣ် နီၣ်ဂံၢ်(၅၉၀), ခိၣ်သုးရၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၀) ဒီး၄၈) ဟးထီၣ်ကွံာ်ဝဲလၢ ပါဃုခိၣ်သုးကလၢလဲၤလဲၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ SAC, KNDO သုးရၣ်(၃), **ကညီဒီကလုာ် တၢ်ထုၣ်ဖျါသုးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA)** သုးရၣ် (၇), (၈) ဒီး (၉) သ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အသိ SAC သုး သ့ၣ်တဖၣ် ကက့ၤကဒါလၢအတၢ်လီၢ်တၢ်က့ၤအဂီၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါစဲးပထုဘၢၣ် ၁၄သီ, ၂၀၂၂န့ၣ် ဂီၤခီ ၇း၂၀မံးနံးအဆၢကတီၢ် SAC ခိၣ်ချုးသုးတြိၤ (ခမတ) နီၣ်ဂံၢ် (၇၇)သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအအိၣ်လၢ ဘီကထၣ် သုးကလၢ ဒီးအိၣ်ဆိလီၤအသးလၢ ပဒဲကီသဝီချါ, ပဒဲကီကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၢတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဆုၢ်ထီၣ်အီၤဆူ လၢဝါခိၣ်, ပဒဲကီကရူၢ်လၢတၢ်မၤအါထီၣ်သုးဂံၢ်ဘါအဂီၢ် ခီဖျါလၢ (ခမရ-၅၉၀), (ခလရ-၅၉၀) ဒီး (ခလရ-၄၈) သုးသ့ၣ် တဖၣ်သံအါအသိန့ၣ်လီၤ. (ခမတ-၇၇) စ့ၢ်ကီးဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်သံတၢ်ပုၤအါ ဒီးအသုးဖိလၢဘၣ်ဒိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ် ဆုၢ်ကဒါက့ၤအီၤဆူ ဘီကထၣ် သုးကလၢ လၢအအိၣ်လၢ ဘီကထၣ်ကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢသန့ကု သုးဖိတနီၤအိၣ်ဒီးဝဲလၢ လၢဝါခိၣ်န့ၣ်လီၤ. (ခမတ-၇၇) အသုးခိၣ်မ့ၢ်ဝဲ မ့တ့ၤ ဒီးခဲအံၤအိၣ်ဆိးဝဲလၢ လၢဒိၣ်ဝုၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ် ဟံ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သး ဒီတကတီၢ်ညါအပူၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အါန့ၢ်ဒီး ၁၅ဘျီန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဃုၢ်မ့ၢ်ဟး ဖျါးတုၢ်လံဝဲ ခီဖျါလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၢအသိန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလါအဃုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဆူအိၣ်ချုး, တၢ်အိၣ်တၢ်အီ တလၢတပျဲ, ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကဘီယူၤခးလီၤတၢ်

ဖဲလါယူၤလဲ ၂၉သီ, ၂၀၂၂န့ၣ် ဂီၤခီ ၉း၁၀မံးနံးအဆၢကတီၢ် SAC ကဘီယူၤဟဲခးလီၤတၢ် ဖဲသီတုၢ်ဒုး ဖဲ KNLA သုးရၣ်(၉) ဟူးဂဲၤလီၢ် ဒီးလၢကွံာ်ခိၣ်, လီၢ်မ့ၢ်ပၤကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၢဒီးမ့ၢ်တၢ်လီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ Civil Disobedience Movement (CDM) သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တနံၤဃီအတီၢ်ပူၤ ကဘီယူၤခးလီၤစ့ၢ်ကီးတၢ်လၢ တၢ်လီၢ်တတီၤလၢအဘူးဒီးလၢပံာ် ဒဲ, လီၢ်မ့ၢ်ပၤကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၢ ဖဲပုၤဃုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကဘီယူၤခးလီၤတၢ် ဘၣ်ဒိဝဲ KNLA သုးရၣ် (၉) တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီၣ်ဖးဒိၣ်တဖျါန့ၣ်လီၤ. ခီဖျါလၢကဘီယူၤခးလီၤတၢ်အသိ တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးဒီးတၢ်သ့ၣ်ကိၢ်သးဂီၤ သ့ၣ်တဖၣ်အါထီၣ်လၢလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ ဒီးပုၤဃုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢ လီၢ်မ့ၢ်ပၤကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အကျါဃီ အဝဲသ့ၣ် သုး ကဒီးအသးလၢ တၢ်လီၢ်အဂၤတတီၤန့ၣ်လီၤ. ကဘီယူၤဒုးသုးခးလီၤတၢ် ဖဲလီၢ်မ့ၢ်ပၤကရူၢ် ဒီးဃဲဒါကရူၢ်အဆၢန့ၣ်လီၤ. က ဘီယူၤဒုးသုးခးလီၤတၢ်လၢတၢ်လီၢ်သၢတီၤလၢအမ့ၢ် သီတုၢ်ဒုး, ကွံာ်ဒိၣ်ဒီးလၢပံာ်ဒဲ ဝံၤအလီၢ်ခံ က့ၤကဒါက့ၤဆူအတၢ်လီၢ်န့ၣ် လီၤ. သန့ကုတနံၤဃီ ဖဲဟါခီ ၄း၂၅ မံးနံးအဆၢကတီၢ် SAC ကဘီယူၤဟဲကဒါအသီတဘျီဒ်သိးကယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဆိလီၢ် ကဝီၤ တၢ်အိၣ်သးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါအီကူး ၈သီ, ၂၀၂၂န့ၣ် ဂီၤခီ အန့ၣ်ရံၣ် ၁၀း၁၅မံးနံးအဆၢကတီၢ် SAC ဟံၣ်လံၣ်ခိးပတၢ်ကတီယူၤခံၣ်ဘၣ် ဟဲခးလီၤ တၢ်ဖဲ ပဲသီသဝီ ခိးလုၣ်ပုၣ်သဝီအဘၢၣ်စၢၤ, က့ၢ်စးယုးကရူၢ်, လၢၤဒိၣ်ကီၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ. ကတီၢ်ယူၤခးလီၤတၢ်ဘၣ်ဟးဂီၤသဝီ ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဒါး, ကရၢၢ် ခိးကျိးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်လံၣ်ခိးပတၢ်ကတီယူၤ ခးလီၤတၢ်ယဲၤဘျီဖဲလီၢ်ကဝီၤဝဲန့ၣ်ဝံၤ အလီၢ်ခံ KNLA သုးရၣ်(၉)ခးကဒါအီၤအယိ ဟံၣ်လံၣ်ခိးပတၢ်ကတီယူၤတဘျီဘၣ်ဒိးခိးခုၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲ အံၤအယိ ဟံၣ်လံၣ်ခိးပတၢ်ကတီယူၤသ့ၣ်တဖၣ်က့ၤကွံၣ်ဒိးစီၢ်လီၤလၢ ကိကရၢၢ်ပူၤလၢအအိၣ်လၢ ကည့ၣ်ကိၤသဝီ, ကိၣ်တ ကါကီၢ်ဆၢ, ချၢၣ်လွံၣ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ် (တမ့ၢ် KHRG ဟူးဂဲၤဟီၣ်ကဝီၤ) လၢအအိၣ်လၢပရဲလိၣ်ကျိၣ်တၢ်ဘးခိန့ၣ်လီၤ. သဝီဝဲအံၤ အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ SAC တၢ်ပၤဖိလၢန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါစဲးပထုဘၢၣ် ၁၄သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်အနံၤ SAC ကတီၢ်ယူၤဒုးသုးခံဘၣ် ဟဲယုထံၣ်သ့ၣ်ညါလီၢ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်သး ဖဲယဲဒါကရူၢ် ခိးကွံၣ်လါကရူၢ်, လၢၤဒိၣ်ကီၢ်ဆၢ ခွဲးဘျီ စးထီၣ်လၢ ၁၁န့ၣ်ရံၣ် တုၤလၢ ၁၂:၂၀မံးနံးန့ၣ်လီၤ. ဝံၤအလီၢ်ခံ ဖဲလါစဲးပထုဘၢၣ် ၁၄သီ, ၂၀၂၂န့ၣ် ၄း၁၅ မံးနံးယုၣ်ယုၣ် SAC ကတီၢ်ယူၤဒုးသုးခံဘၣ်ဟဲခးလီၤတၢ်ဖဲ လၢၤဘါလၢအဘူးခိးယိလူၢ်, ယဲဒါကရူၢ်, လၢၤဒိၣ်ကီၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ ဒုၣ်ဘီခံ, ယဲဒါ, ထူထုၣ်, သဲခံ, ယီထီခံ, ဒိၣ်ဒိခံ, မုၢ်ခံ, ယိလူၢ်, ပံၣ်ဝါဒါသဝီ, ယဲဒါကရူၢ်, ပိၢ်ယိဒါသဝီ, ကွံၣ်လါကရူၢ်, ခိးလီၢ်မုၢ်ပၤသဝီ, လီၢ်မုၢ်ပၤကရူၢ်, လၢၤဒိၣ်ကီၢ်ဆၢသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဝဲ ခိဖျိလၢကတီၢ်ယူၤခးလီၤတၢ် ဒိးတုၤခဲအံၤ အဝဲသ့ၣ်က့ၤအိၣ်လၢအသဝီတဘျီဒိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်အိၣ် ဝဲ ၁,၃၁၁၈ၤ ခိးအိၣ်ဝဲလၢ သဝီ၁၁ဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွံၣ်ဆၢၣ်မံၣ်ဒိးတၢ်ကီတၢ်ခဲသ့ၣ် တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်အီတလၢတပုၤ တကးဘၣ်ခဲအံၤဘၣ်စ့ၢ်ကိးလၢ တၢ်စူၤဆၢကတီၢ်အယိန့ၣ်လီၤ.

SAC ခးနါစါကျိဖးဒိၣ်

ဖဲလါအီကူး ၇သီ, ၂၀၂၂န့ၣ် ဂီၤခီ ၅း၀၅မံးနံးအဆၢကတီၢ်, SAC သုးလၢတၢ်တသ့ၣ်ညါအသုးရၣ်တဖု လၢအအိၣ်ဆီလီၤအ သးလၢ ဒိဒါသဝီ, ကိၣ်တကါကီၢ်ဆၢ လၢအိၣ်လၢပရဲလိၣ်ကျိ ခးလီၤဝဲမိထးချံလွံၣ်ဖျၢၣ်လၢ လုၣ်ပုၣ်သဝီ, က့ၢ်စး ယုးကရူၢ်, လၢၤဒိၣ်ကီၢ်ဆၢ, ချၢၣ်လွံၣ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. မိထးချံလီၤတံၢ်လၢသဝီပူၤ သၢဖျၢၣ်ဒိးအဝဲတဖျၢၣ်လီၤတံၢ်လၢ သဝီခိၣ်ထိး န့ၣ်လီၤ. မိထးချံအက့ဘၣ်ဒိဝဲ သဝီဖိလၢအသးအိၣ် ၂၁န့ၣ်လၢအမ့ၢ် နီၢ်ခ---တၢ်န့ၣ်လီၤ. မိထးချံအက့န့ၣ် လီၤဆူနီၢ်ခ--- အဒါးပူၤဒိးဘၣ်ဖျိဝဲဒါးကပၤဒိးဘၣ်ဒိဝဲနီၢ်ခ---န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ခ---ဘၣ်ဒိဝဲဒိးမိထးချံအက့ ဖဲအကီၢ်ဘိအထွဲတကပၤန့ၣ်လီၤ. လုၣ်ပုၣ်သဝီဖိတဖၣ် ယုၢ်ထီၣ်ဆူၣ်---သဝီ, နိၣ်ဂီၤကရူၢ်, လၢၤဒိၣ်ကီၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ. နီၢ်ခ---ဘၣ်တၢ်ကူဆါယါ ဘျါအီၤလၢ **Free Burma Ranger (FBR)** ကသံၣ်သရၣ် ဖဲတၢ်ယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ခ---ဘျါက့ၤဝဲ ဒိးဖဲလါနိၣ်ဝဲဘၢၣ် ၂၀၂၂ န့ၣ် အဆၢကတီၢ် လုၣ်ပုၣ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်က့ၤအိၣ်ကဒါက့ၤလၢအသဝီလံန့ၣ်လီၤ.

ကညီဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖျဉ်ကိာ်

ကညီဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘူတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. **KHRG** သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုးသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. **KHRG** ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟံးဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမျၢၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ် ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ၣ်ဒဲဒဲန့ၣ်လီၤ.